

Vaderlandsche liederen, voor het genootschap van wapenhandel te Leyden (4 delen)

Pieter Vreede

bron

Pieter Vreede, *Vaderlandsche liederen, voor het genootschap van wapenhandel te Leyden (4 delen)*.
C. Heyligert, Leiden 1784-1785

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/vree005vade01_01/colofon.php

© 2011 dbnl

Waerde Medeleden!

Ziet hier op uw verzoek een twaelftal VADERLANDSCHE LIEDEREN, waer van 'er drie door onzen geachten Medebroeder VAN SCHELLE, en de overige negen door mij vervaerdigd zijn. Ontvangt ze in gunst! dat zij u vermaek verschaffen, en tot aenvuuring dier edele vrijheids en vaderlands liefde, waer door wij ons in de wapenen oeffenen, verstrekken. - Hier mede zal aen ons oogmerk voldaan zijn, en onze wenschen ten dezen aenzien geheel vervuld, wanneer anderen onzer Medeleden, wier rijk

begaeftde Zangeres Nederland reeds zeer veel aen haer verpligt heeft, door het vlijtig intreden van ons spoor; deezen Bundel eerlang met voortreffelijke gezangen aenmerkelijk vermeerderen.

PIETER VREEDE.

Lofzang voor 's lands oude helden.

Wijs: *Laet ons zaem in vriendschap leven.*

Laet ons Neêrlands Helden roemen,
Die de laetste Batavier
Nooit, dan met ontzag, zal noemen!
Dat ons loof hunn' schedel fier!
Laet ons hun gedacht'nis eeren,
Meêr dan gloeiend goud waerdeeren!
Daer, door hunne trouw en moed,
Neêrlands Vrijheid is behoed.

'k Zie op Zee de RUYTER praelen;
Langs den Theems den trotschen Brit
Knarssen, om het Zegepraelen
Van dien halsvriend van DE WIT:
'k Zie hem vloot bij vloot verjagen;
Volk bij volk den vreê doen vraegen;
Neêrland redden, keer op keer;
Sneuv'len op het bed van eer.

* * *

'k Zie de WITTEN, als Pilaeren,
Voor de zaak der vrijheid staen:
Woede, en haet, en lijssgevaeren,
Onverschrokken, tegen gaen.
'k Zie hen Nêerlands grootheid staven,
Meêr dan 't immer vorsten gaven;
Doch ter slagbank hêen gesleurd,
En, voor trouwe dienst, verscheurd.

'k Zie nog grooter gruwelstukken!
'k Zie 's Lands Vader, BARNEVELD,
Aen het heilig regt ontrukken,
Opgeofferd aen 't geweld;
Hem, den schrik van 't magtig Spanje,
Grootheids stichter van Orange,
Neêrlands vriend, den vriend van God,
Sterven op het moordschavot.

* * *

'k Zie nog and're kloeke Helden,
Die, met pen of heldenstael,
Zich in de open bresse stelden,
Voor het veege Lecuwendael.
'k Zie DE GROOT met lauren praelen;
TROMPEN, ZWEERTSEN en VAN GALEN;
Duizend and'ren, grootsch bekroond,
Om de trouw, door hun betoond.

O dat hunne stille graven,
Zijn met lauweren gedekt,
Zoo lang de eer van Nêerlands braven
Neêrland tot geen walg verstrekt!
Laet ons, boven al, hen achten,
Die de Heerschzugt wreed deedt flagten!
Zulk een naem zij 't hoogst geroemd,
Die door sleeven wordt gedoemd!

PIETER VREED E .

Aen onze misleide stad- en landgenooten.

Wijs: *Waer heen mijn ziel, waer heen?*

Waer heen, verdwaelde stoet!
Verzaekt gij 't vrije bloed,
 Waer uit gij zijt gesproten?
Staeft gij de dwing'landij?
 En zugten Bato's loten
Naer 't juk der slavernij?
 Wéé dier Streenen tong,
 Die in den slaep u zong,
En schand'lijk heeft bedrogen!
 Misleiden, ai keert weêr,
En ziet uit eigene oogen!
 't Is uw belang en eer.

Of vordert uw geluk,
Dat alles beeve en bukk',
Door één' 't bewind te geven?
Is Dit, wat gij verlangt,
Dat ge uw geluk en leven,
Als aen een' zijdraed hangt?
De lagchende overvloed,
Die ons met zegen voedt,
Is wars van juk en banden:
Zij zoekt een vrije lugt,
En laet bij dwingelanden
Gebrek en ongenugt.

* * *

Of staeft ge uw grootsch bestaen,
Met aen den band te gaen;
En siddrend neêr te knielen?
Dat men den vorst vergood',
Hij blijft, verdoolde zielen!
Slechts uw natuurgenoot.
Knielt voor geen' Engel neêr,
Veel min nog voor een' Heer.
Geboorzaemt Overheden:
Maer zijt gij een Bataef,
Die u, spijt wet en reden,
Aen één' verkoopt tot slaef?

Dat Neêrlands grootsten Zoon,
Den Vorst, de staetsgeboôn,
Niet min, dan ons verbinden!
Dat wet en regt gedij!
Wij nergens voetspour vinden,
Tot opperheerschappij!
Ziet daer der braven wensch,
Dien van elk' reed'lijk mensch,
En vrije Nederlanders!
Misleiden! keert dan weêr!
Of wilt gij dwaes iet anders,
Dan uw geluk en eer?

PIETER VREED E .

Bataafsche vrijheid-zang.

Wijs: *Serin je voudrois être.*

Is Vrijheid 't eêlst van 't leven,
En 't schoonst geschenk van God?
Welaan dan, dat wij streven,
Naar zulk een heilrijk lot:
Geen onheil kan ons deren,
Zoo lang wij, vrij en blij,
's Lands recht en rust verweren,
Ten schrik der Dwing'landij!

De Vrijheid is het eigen
Van Bato's edel kroost;
Wat stormen 't ook bedreigen,
In Vrijheid vindt het troost:
Zoo lang die blijft behouden,
In Nêerlands rijk gewest,
Zal nooit de roem verouden
Van ons Gemeenebest.

* * *

Steeds werdt zij aangebeden,
In 't moedig Leeuwendaal:
Voor Haar heeft vaak gestreden
Der Belgen heldenstaal.
De Roomsche Veld-banieren
Getuigden, tot haar schand,
Den moed der Batavieren,
De Vrijheid van ons Land.

CIVILIS en zijn Helden

Verbraken 't Roomsche juk:

De aloude bladen melden

Hunn' roem en krijgsgeluk.

't Fier Rome, schoon 't zich noemde

Meestresse van 't Heelal,

Hoe trots, hoe machtig, roemde

Nooit op der Belgen val.

* * *

De Spaansche Dwinglandije

Weêrstondt men, hoe verwoed.

De macht dier Heerschappije

Bezweek voor onzen moed.

Die moed en 's Hemels zegen,

Die Vrijheids- min verzelt,

Verijdelde aller wegen

Het machtigst krijgsgeweld.

Sints koos, om steeds te wonen,
De Vrijheid Nêerland's oort.
Ze aanschouwde ons ala haar Zonen,
Door onze deugd bekoord.
't Is waar, na blijde dagen,
Kwam wel een droeve dag:
Zij zag zich vaak belagen,
Door zucht naar meer gezag.

* * *

De hand, die haren zetel,
En glorie voor moest staan,
Was dikwijls zoo vermetel,
Van Haar in 't hart te slaan;
Werdt dikwijls haar verrader:
Getuig dit, dierbaar bloed
Van BARNEVELD, 's Lands Vader,
Gestort in euv'len moed!

Tuigt dit, geknotte leden
Van 't edel Broeder paar,
Door 't graauw, ontbloot van reden,
Gereten van elkaër!
Ja, tuigt dit, Patriotten,
Die voor uwe eerlijkheid,
Niets zaagt, dan moordschavotten,
Ging 't Eén' naar wensch, bereid!

* * *

Maar laat de boosheid woelen,
Een' Dwing'land ten geval;
Zij tracht' haar' moed te koelen;
Der Belgen deugd staat pal,
Voor Vrijheid, en 's Lands Vad'ren!
Der Helden scherp geweer,
De schrik der Land verrad'ren,
Slaat Dwinglandij ter neêr.

Dat wij voor Vrijheid leven,
Zoo leven wij vernoegd:
Of, moet men voor Haar sneven,
Men sneve, als 't helden voegt!
Geen onheil kan ons deren,
Zoo lang wij, vrij en blij,
's Lands recht en rust verweren,
Ten schrik der Dwing'landij!

PIETER VAN SCHELLE.

Lofzang voor Leydens overheden.

Wijs: *Quand j'etois dans mon jeune age.*

Dat men, dankbaer, deeze toonen,
Leydens Overheden wijj!
Dat met Lauwren hen te kroonen.
De eer van ieder' Burger zij!
Dankbaerheid voor trouw bestnaren.
Schoon het eed en pligt gebiedt,
Weigert men, in Leydens muuren,
Braven Burgervad'ren niet.

Vlecht dan palmen, rijk van glansen,
In 's Lands vrijen tuin gegroeid,
Voor hun hoofd, tot eerekransen,
Daer hun deugd ons heeft ontboeid,
Toen zij regt en wet deedt spreken,
De eer verhief der Oppermagt,
Jaeren lang, door snoode strecken,
Diep verdonkerd, of verkragt!

* * *

Jae; toen Neêrland scheen verlooren,
Alles zweeg uit slaefschen dwang,
Liet alleen zich Leyden hooren,
Voor het algemeen belang.
Zij vroeg, de eerste in Hollands staeten,
Aen den Prins om rekenschap,
Bij 't geknars van onverlaeten,
En der Burg'ren handgeklap.

Of, toen miltzugt, losgebroken,
Eed en pligt hadt omgewroet;
Leyden dreigde te doen roken
Van vergoten burgerbloed.
Toen zag men de trouw der Vad'ren;
Miltzugt werdt aen band gelegd,
Schrik gejaegd door's milters ad'ren;
Zelfs geen Prins verbadt het regt.

* * *

Dat één ziel ons dan beheere;
Eéne stem der Burgerij
De Overheid met lof vereere!
Dat haer dit ten prikkel zij!
Leydens Burgers! 's Lands historie
Staeft uw' roem op blad bij blad,
Och, dat gij, veréend, met glorie,
Weêr het oude spoor betradt!

PIETER VREED E .

De lof der eendragt.

Wijs: *Hoe zoet is 't, waer de vriendschap woont.*

Hoe zoet is 't, waer men de eendragt vindt,
Bij Batoos heldenkroost,
Dat zich gewapend zaem verbindt,
Den veegen Staet ten troost,
Waer vriendenmin gaet, hand aen hand,
Met liefde voor het Vaderland.
Voor 't land.

Daer smelt belang en 't zoetst vermaek,
In 't zelfde hart, in een;
Het groot belang van Neêrlands zaek,
Het heil van 't algemeen,
En 't geen ons 't hoogst geluk bereidt,
De wellust der gezelligheid,
Vol vreugd.

* * *

Daer krijgt de vrijheidsliefde vuur,
En brandt op ieder woord:
Terwijl zelfs de inspraek der natuur
Tot heldendaên ons spoort;
Op dat m' een Vaderland behoed',
Dat zoo veel heils ons smaken doet.
Zoo veel.

Dat dan de vuige twistharpij,
Voor eeuwig, heldendrom!
Uit onze ziel verbannen zij!
Zij keert de staeten om.
Maer de eendragt geeft ons kragt en magt
Des blijv' 's lands gouden spreuk betracht!
Betracht.

* * *

Niet dat men aen een' onverlaet,
De hand van vriendschap geev'!
Dat elke vijand van den Staet
Voor onze wapens beev'!
Maer dat men 't hart steeds open houd',
Voor hem, die zich oprecht berouwt,
Berouwt.

Zoo zal, door éénsgezindheid, ras
De Leydsche Burgerij
Weêr zijn, het geen zij eertijds was,
Een schrik der dwinglandij;
Een sterkte, die, uit haeren wal,
De vrijheid onderschragen zal,
Vol moeds.

* * *

O dat ons oog eens zoo veel heil
Van onze poging zag!
Wij hebben 't lieve leven veil
Voor zulk een' schoonen dag.
Dat de Eendragtsliefde ons hart geleid!
Zij teel' dien dag van zaligheid!
Hoozee!

PIETER VREED E .

Vrijheids zang.

De aftogt marsch van het Genootschap.

Vrijheid, blijheid, lust van 't leven,
Vrijheid, Neêrlands hartvriendin!
Leydsche Telgen, fiere Belgen,
Streeft voor haer het strijdperk in!

* * *

Vrijheid, blijheid, lust van 't leven,
Vrijheid, Neêrlands pronksieraed!
Roert de trommen, zij verstommen
Elken vijand van den Staet.

Vrijheid, blijheid, lust van 't leven,
Vrijheid, blijheid, dierbaerst Pand!
Gij zijt heilig, altijd veilig,
In 't gewapend Nederland.

PIETER VREEDE.

Aen de donatrices der vaendels.

Wijs: *Partez, volez, légers Zephirs?*

Hef aen, regtschape heldenstoet!
Hef aen, met schelle toonen,
Tot eer van Leydens schoonen;
Tot eer van dezen Vrouwenkring,
Van welker ted're hand ons Corps
De vaên ontving!
Dat onze zangtoon zich verheff',
En heure lof elk Burger treff',
Hef aen, dat Nederland bezeff',
Dat Leyden kweekt Heldinnen,
Die, ongeveinsd, het Vaderland beminnen

Heldinnen, die, hoe zagt van aert,
 In fieren moed ontgloeien,
 Op het gezicht van boeiën,
 En hun alleen heur lonken biën,
 Die, stout, den snooden dwingeland
 In de oogen zien:
 Heldinnen, die, in Neêrlands nood,
 Hun Zoonen wagen aen den dood;
 Ja zelfs een' lievend' Echtgenoot
 Het stael op zijde binden,
 Om in dat stael een' vrijheids steun te vinden.

* * *

Hef aen dan, welgezinde stoet!
 't Zijn Vrouwen, Leydsche magen,
 Voor wie wij wapens dragen;
 Heur vanen zijn voor 't Front geplant.
 Dit denkbeeld zette ons moedig hart
 In vollen brand!
 Dat hem, die ooit een' voetstap zwicht,
 De schande vliege in 't aengezicht!
 Wel aen, elk staev' zijn' eed en pligt!
 Keer steeds met Lauwren weder,
 Of dael in 't heldengraf met glorie neder!

PIETER VREED E .

Vreugde zang.

Wijs: *Waerom zouden wij niet drinken.*

Dat de bange zorgen vlugten
Voor gepaste vrolijkheid,
Die het hart bevrijdt van zugten,
En het zoetst vermaek bereidt!
Als een Preev'laer wraekt de vreugd,
Vrienden, twijffelt aen zijn deugd;
Want al, wat op aerde leeft,
Trek tot waere vreugde heeft,

Daer de vuile Nagtbachanten
Misbruik maeken van den wijn;
Zou, den wijnstok voort te planten,
Daerom ongeoorloofd zijn?
Neen, mijn vrienden! 't gaet gewis,
Dat die eisch een dwaesheid is;
In onmaetige overdaed,
Daer berust alleen het kwaed.

* * *

Dat, wij dan, met hart en zinnen,
Vrolijk zijn, o vrienden stoet?
Dat wij waere vreugd beminnen,
Die de ziel met wellust voedt!
Komt dan, drinkt eens in het rond!
Wijn maekt lijf en ziel gezond:
Al de smarten, die men voelt,
Heeft hij spoedig afgespoeld.

O, dat smaekt, mijn beste vrienden!
'k Neem noch eens de proef daer van.
Dat wij elk volvaerdig vinden,
Wien die teug niet schaden kan!
Komt nu, dat men lustig klink',
't Welzijn van 't Genootschap drink',
Dat met waere vreugd ons voedt,
Daer het stad en land behoedt.

PIETER VREED E.

Zegezing.

Wijs: *O Zon aen 's Hamels trans.*

O schoone vrijheids zon,
Geluks en voorspoeds bron,
Gij kwaemt ons mild beschijnen!
ô Schoone vrijheids zon!
De voorspoed lagt ons aen,
En doet ons leed verdwijnen.
Zoo zegepraelt de deugd,
Bij al haer ongeneugt,
En doet de snoodaerts kwijnen!
Zoo zegepraelt de deugd!

Ontrolt de schoone vaen,
Laet ze aen de spitze staen,
Spijt allen, die ons haeten,
Ontrolt de schoone vaen!
Men roer' de doffe trom,
Tot schrik der onverlaeten!
Zoo zegepraelt onze eer!
Zij ducht geen' aanval meer,
Men treedt langs Leydens straeten!
Zoo zegepraelt onze eer!

* * *

't Verschilt veel bij voorheen,
Verguisd door ieder een,
Maer nu van elk geprezen;
't Verschilt veel bij voorheen.
Die eertijds vijand was,
Wil onze vriend nu weezen.
Zoo zegepraelen wij;
De roem treedt ons op zij;
Daer ons de Muiters vreezen!
Zoo zegepraelen wij!

PIETER VREED E .

Vaderlandsch drinklied.

De aftogt - marsch van het Genootschap.

Laat ons onze wenschen wijden
Aan het heil van 't Vaderland;
Daar voor leven, daar voor sneven,
Met de wapens in de hand!

* * *

Laat ons onze wenschen wijden
Aan den vrijen Leydschen grond:
Ons beoogen, als ons pogen,
Zij voor Leyden t' allen stond!

Laat ons onze wenschen wijden
Aan onze achtbare Overheid:
Wie de Staten durven haten,
Zij onz' aller gunst ontzeid!

* * *

Laat ons onze wenschen wijden
Aan den bloei der Schutterij:
Vlecht haar handen, Eendragts banden,
't Saam met die der Maatschappij!

* * *

Laat ons onze wenschen wijden
Aan 's Genootschaps eer en bloei:
Dat, in Leden, kundigheden,
En in roem, het stadig groei!

Laat ons onze wenschen wijden
Aan de Vrijheid, keer op keer!
Laat ons drinken, laat ons klinken,
't Vrije Nederland tot eer!

PIETER VAN SCHELLE.

Vrienden-zang.

Wijs: *Vous l'ordonnez je me ferai connaitre.*

O Heldenstoet, die uw geheel vermogen
Besteedt tot nut der Burgermaatschappij,
Tot wering van geweld en slavernij
Het schitt'rend staal, met moed, hebt uitgetogen;

* * *

Laat, daar ge uw borst door vrijheidsmin voelt branden,
Geen helsche Twist verdeelen uwen zin!
Naast Vrijheid zij de Vriendschap uw Godin:
Zij voeg' te saam uw harten beide en handen!

Niets kan bij 't zoet der schoone Vriendschap halen;
Zij is de band, die 't menschdom houdt bij een:
Waar ze ons bestiert, tot heil van 't Algemeen,
Schiet steeds een zon van blij geluk haar stralen.

* * *

Haar invloed kan den zwakken kracht verleenen,
Daar snoode twist de sterkste macht vernieit:
Geen moed ontbreekt, waar zij het hart bezielt,
En 't zelfde doel de zinnen kan vereenen.

* * *

Wel, doen wij dan der Vriendschap offerhanden;
Zij zij de band, die ons aan een verbindt:
Dat ieder hart, het welk zijn land bemint.
Voor Vrijheid moge en voor de Vriendschap branden!

PIETER VAN SCHELLE.

Wagtang.

De Marsch der Janitzaeren.

't Is nagt, geeft agt, dat Leydens wal
 Geen vijand deere, of ongeval,
't Is nagt, geeft agt, staet moedig pal;
 En stuit, vol moeds, als mannen,
Hen,
 Die durven zamenspannen,
Boosaertig tot zijn' val.

Dat men zich stil houd' dezen nagt,
Daer het Genootschap trekt ter wagt,
Vrijwillig trekt ter wagt.
Waer 't hart van vrijheidsliefde brandt,
Door eerzugt wordt gedreven,
Waegt,
Men fier, als helden, 't leven,
Voor Stad en Vaderland.

PIETER VREEDE.

Vervolg.
Vaderlandsche liederen.
Tweede druk.

D1r

**Aan de thans vereenigde societeiten van wapenhandel.
*Voor vrijheid en vaderland.****

Wijs: *O Zon aan 's Hemels trans.*

ô Heuchelijkste dag,
Dien Burgertrouw ooit zag!
Zijt welkom, roem der dagen,
Nu 'k u aanschouwen mag!
De Vrijheid reikt de hand,
Om Vaderlandsche Zoonen,
Tot nut van Stad en Land,
Te streng'len door een' band,
En hen met eer te kroonen,
Daar Vrijheidsliefde brandt.

Verëende Helden - rij!
Ik zing, verheugd en blij,
Komt, laat ons t' samen juichen,
Ten spijt der Dwing'landij!
De Vrijheid roept ons toe:
Vaart voort, ô fiere Belgen!
Geen nood, 't moog gaan ook hoe,
Gij zult eens, blij te moe,
Dat monster zien verdelgen:
Dit loon zeg ik U toe.

* * *

Dat eens de Twistharpij
Van hier verdreeven zij;
Dat Eendracht moog herleven,
Bij Leydens Schutterij!
Dan stondt, in uwen wal,
Elk Burger, voor zijn rechten,
En voor de Vrijheid, pal;
Dan zag men 's Dwing'lands val,
Den troon der Heerschzugt slegten,
Bataven, zag men 't al!

Gij, die de boosheid haat,
God! wil deez' vrijen staat
Altijd een redder weezen;
Blijf onze toeverlaat!
Het is dit vrije Land,
Waar voor wij alles wagen:
Houd dan dit dierbaar pand
In een' gerusten stand,
En doe Uw Heilzon dagen,
Voor 't vrije Vaderland.

ADIAAN HEMERIK.

Eindnoten:

* *Den 6. May 1784.*

Lofzang voor de helden van dezentijd.

Wijs: *Wat is het zoet het Menschdom te verpligten.*

Wat is het schoon der Helden lof te zingen,
Aen wie wij alles zijn verpligt,
Die, bij den haet van Vorst en Hovelingen:
't Schandjuk ons hebben afgeligt!
't Batavisch hart, dat braefheid mint,
In hunnen lof zijn wellust vindt. *bis.*

* * *

Dat men dan Palm en Eerlaurier vergader',
Zoo wel voor levenden, als doôn!
Hier, in dit Graf, rust Neêrlands beste Vader.
Belgen! het eischt, een lauerkroon.
Die Heerschzugt hier den doodsteek gaf,
CAPELLEN sluimert in dit graf. *bis.*

De Vriend van 't Volk, alleen gehaet bij Grooten,
Die 's Landmans ijs'ren boeiën brak,
Die, onverhoord, werdt uit den Raed gestooten,
Doch 't hoofd met glorie boven stak;
CAPELLEN, vrijheids Echte Telg,
U roem sterft met laetsten Belg! *bis*.

* * *

Zijn deugd kon meenig eerlijk hart ontvonken.
Getuig dit, Brit, tot uwe schand!
Hoe meenig Held werdt, in den nood, geschonken,
Aen het verraeden Vaderland:
De MARSCHEN, BERKELS, GYZELAARS!
All' blixems des Geweldenaers! *bis*.

* * *

Een drom van and'ren ging in hunne gangen.
De veege Vrijheid werdt gered;
Voor 't eerst gevolgd de waere Staetsbelangen,
En niet op Hoofsch belang gelet.
Men gaf 's Lands vriend, BOUREON, de hand,
En het behoud aen 't Vaderland. *bis*.

Ja Leydenaers, ook binnen onze muuren,
 Ook in den kring der Overheên,
 Zien wij, verrukt, op zulke Palinuuren,
 Die in dit spoor zijn voortgetreên:
 Een BLOK, VAN HALT'REN, CHASTELEIN,
 Zal steeds ons eerbied waerdig zijn. *bis.*

* * *

En zouden wij VAN ROYEN niet gedenken,
 Door 't Hof tot tweemaal toe versmaed?
 O dat wij Hem en liefde en agting schenken,
 Daer men, zoo 't schijnt, zijn deugden haet!
 Hij blijv' diep in ons hart geprent,
 Met meenig' and'ren Stads Regent! *bis.*

* * *

Dat wij bij woorden schoone daden voegen!
 Den Eed getrouw, door ons gedaen,
 Voor ons gezin, in rust en stilte, zwoegen,
 En, in 's Lands nood, als mannen staen;
 Men streev', tot lof dier Heldenschaer,
 Elk in zijn' kring, hun deugden naer. *bis.*

PIETER VREED E .

Leydsche zegezing.

Wijs: *Un Tonnellier vieux & jaloux.*

Zolles belang, vol onbescheid,
Dat zich aan rede kreunt, noch wetten,
En Heerschzugt, wars van billijkheid,
Die onze Vrijheid wou verpletten,
Reede, om elkand'ren bij te staan,
Hitsten op Leyden 't Oproer aan.
't Droevige Leyden, gedompeld in druk,
Tsidderde en beesde voor het juk. *bis.*

De edele moed der Maatschappij
Dorst het gedrocht, in 't woen, weêrstreven;
Steunde de brave Schutterij,
En deedt welhaast de Muitzucht beven;
Zette ieder Burgers hart in brand,
Voor Vrijheid en voor Vaderland.
't Vreugdige Leyden, bemoedigd in druk,
Beefde niet meer voor 's Dwing'lands juk. *bis.*

* * *

't Leergraage hart van Pallas Kroost
Raakte door 't zelfde vuur aan 't gloeijen;
Gordde zich aan, tot Leydens troost;
Tastte naar't zwaerd, om uit te roeijen
Al, wat, op onzen vrijen grond,
't Heil en den Vreê der Stad weêrstond.
Leyden, bescherremd, getroost in zijn' druk,
Schroomde toen niet meer voor het juk. *bis.*

De ijver en onverwrikb're trouw
Van onze brave Burgervad'ren,
Stutten van 't wank'lend Staatsgebouw,
Joeg aan de Boosheid schrik door de ad'ren;
Dempte het oproer; bluste 't vuur,
En gaf weêr rust aan Leydens muur.
Leyden, ô Leyden! ontheven van druk,
Leyden, hoe groot was toen uw luk! *bis*.

* * *

Dwingelandij bestierf van spijt,
Daar ze haar' toeleg zag mislukken:
Leyden, ten tweedemaal bevrijd,
Vreest nu geen Dwing'lands onderdrukken,
Daar 't op de trouw van zijnen Raad,
En van zijn Helden zich verlaat.
Leyden, voor altijd ontheven van druk,
Leyden, hoe groot is steeds uw luk! *bis*.

PIETER VAN SCHELLE.

De vrijheids-morgenstond.

Wijs: *Hoe lieff'lijk rijst gij aan de kimmen!*

Van verre zien wij dan uw stralen,
ô Zon! ô Zon van Vrijheid! glansrijk pralen.
Gij verwt de kim van Nederland;
Zet onzer Helden hart in brand;
En brengt, en brengt ons heil tot stand.
Gij spelt ons zegeningen.
's Lands Leeuw is thans ontwaakt,
Tot schrik dier Aterlingen,
Die, stouwt, die, stouwt, waar de Overheersching dingen,
't Gevaar van ketens maakt hem dul;
De Boosheid beeft op zijn gebrul.
Met recht! met recht! haar straf genaakt.

Hoe tsldd'ren 's Dwing'lands snoode Slaven!
Wat heil, wat heil verwacht de deugd der braven!
Daar valsheid, thans ontmaskerd, zwicht,
Omstraalt die Deugd, vergeessch beticht,
Een nieuw, een nieuw en helder licht.
De wakk're Burgerbenden,
Gewapend, dagen op.
Wee wie hun recht dorst schenden!
Hun staal, hun staal treft Heerschzugt in de lenden.
O mogt die Vrijheids-zonneschijn
Reeds op zijn' vollen middag zijn!
Dan rees, dan rees elks vreugd in top.

PIETER VAN SCHELLE.

Waere vrijheid.

Wijs: *Chloris die mijn hartje rooft.*

Vrijheid! die ik teder min,
'k Heb u eeuwig trouw gezworen,
'k Zal geene and're Godheid hooren,
Gij alleen beheerscht mijn' zin.
Ware Vrijheid, niet de schijn,
Maar die rede ons stelt voor oogen,
En waervan het alvermoogen
Van het volk de grond moet zijn.

'k Min geene and're Vrijheid; neen:
Gij, gij steunt alleen op wetten,
Die der heerschezugt paelen zetten,
't Zij van Veelen, 't zij van Eén'.
Gij, gij laet alleen den mensch
In 't bezit van zijne waerde;
Gij, o Vrijheid, schat der aerde,
Zijt mijn hoogste ziele wensch.

* * *

Gij veroorlooft, als het waer';
Dat elk Burger, t'allen tijden,
Wat men doen moet, wat vermijden,
Wikt en weegt met d'evenaer.
't Volk regeert door u alleen;
Het verkiest zijn eigen Raeden,
En houdt hen, voor hunne daeden,
Verantwoord'lijk aen 't gemeen.

Zulk een Vrijheid min ik zeer:
Zij strookt met den aert der dingen;
Want van waer, bij stervelingen,
Deeze een slaef, en die een Heer?
De eigen klei bragt allen voort;
't Eigen stof zal allen dekken,
En weêr tot de vorming strekken
Van het zelfde sterf'lijk soort.

* * *

Kom dan, lieve Vrijheid, kom,
Het geluk van Volk en Landen
Draegt gij in uw milde handen
Al, ontsluit uw heiligdom!
Overheid en Burgerij
Juichen, waer gij heen wilt spoelen.
Steden, Dorpen, Velden bloeien.
Lieve Vrijheid, kom ons bij!

PIETER VREED E .

Op de loffelijke memorie der stad Leyden.*

Wijs: *Ik ben slechts een Herderinne.*

Laat ons nu ter eere zingen
Van onz' Achtb'ren Leydschen Raad,
Die, tot heil der Stedelingen,
Ja ten beste van den Staat,
't Krijgsbestuur zocht te doorgronden,
Van 't begin des Oorlogs af,
Of 'er ook iets werd gevonden,
Dat ons Land den doodsteek gaf.

Gij, die nu aan pligt en eeden,
En aan 't Land zijt trouw geweest,
Wees hier over niet te onvreden,
Wijl gij geen gevaaren vreest,
Door het geen gij hebt bedreven,
Maar, met recht, van elk verwacht,
Dat uw roem ten top zal streven,
Zelfs bij 't laatste Nageslagt.

* * *

Helden, komt, met Leydens reijen,
Heft een' dank'ren loftoon aan!
'k Voeg mijn stem bij uw Schalmeijen.
Ai, verbreidt hun groote daên!
Lang zien we onze braave Heeren,
Tot 's Lands heil, ten nut der Stad,
Leydens Vest, in rust, regeren!
'Och! dat men dien zegen hadt!'

Hemel, schenk uw zeegeningen,
Steeds aan hun en hun geslacht!
Wijsheid, blijv' hen steeds omringen,
En bestraal hen, dag en nagt!
Laat zien we op elks Grafzerk schrijven:
Hier, hier rust het overschot
Een's Regents, in wiens bedrijven
Neêrland vondt een' PATRIOT.

ADRIAAN HEMERIK.

Eindnoten:

* *Ter tafel gebracht den 31. Julij 1783.*

Aan de Schiedamsche helden.

Wijs: *Exaltans!*

Heldenstoet!
Die uw bloed,
Wilt aan 't Vaderland verpanden;
U, getrouw, t'saam verbindt,
Op dat ons Neêrland redders vind'.
Gij, Gij maakt het klein Schiedam
't Oogelijn van Hollands Steden;
Gij, Gij maakt het klein Schiedam
Aangeboden,
Zet elk in vlam.
Heldenstoet! enz.

Daar Gij Laster slaat in boeijen,
Uw deugd uw hat'ren tart,
Doet Gij Neêrlands luister bloeijen,
En troost het in zijn smart:
Uw voorbeeld doet ons hart,
Als het uw, voor 't Land ontgloeijen.
Heldenstoet! enz

PIETER VAN SCHELLE.

Helden-zang.

Wijs: *Wij dragen met gelijke zinnen.*

Wij dragen, met verêende harten,
De Wapens voor het Vaderland:
Wij durvon lijssgevaaren tarten,
Blijft onze Vrijheid slechts in stand.
Voor Vrijheid en voor 't Land te leven,
Of, zoo 't moet zijn, met roem te sneven,
Gerust en wel vernoegd,
Is 't geen aan Burgers voegt.
Aan Burgers voegt.

Wij zullen nooit een' Scepter kussen.
Wie hier naar kroon of rijks-staf haak',
Dit Land teelt duizend MUCIUSSEN,
Gereed hem te off'ren aan hun wraak,
Of, zoo hun toeleg mogt' mislukken,
Zich zelve 't staal in 't hart te drukken.
Wanneer men bukken moet,
Dan is het sterven zoet.
Het sterven zoet.

* * *

O! die voor 't Vaderland mag sterven!
Hem is onsterff'lijke eer bereid.
Nooit zal zijn naam 's Volks achting derven;
Maar steeds, met glorie, zijn ve breid.
Ja, 't Nageslacht zal, met laurieren,
En eiken loof, zijn rustplaats sieren,
En eeren 't heldengraf,
Het welk zijn deugd hem gaf.
Zijn deugd hem gaf.

Kan dit tafreel uw ziel niet roeren?
Gewis: het zet u gansch in gloed!
Blijft steeds, voor 't Land, de wapens voeren,
En voor uw Vrijheid, ed'le Stoet!
Of, ziet ge, op eens, 's Lands heil vernielen,
Moet Neêrland voor de Heersch-zucht knielen,
Zoo sneuvelt, vrij van schand,
Op 't peun van 't Vaderland!
Van 't Vaderland!

PIETER VAN SCHELLE.

Aen de vrijheid.

Wijs: *Lison dormoit dans un bocage.*

De Vrijheid is de steun van 't leeven,
Haer glans verspreidt zich hier en daer.
Wie zou voor haer niet alles geeven?
Voor haer valt ons geen last te zwaer:
Wij, die aen haer steeds hulde zwoeren,
Wij blijven trouw in 't grootst gevaer,
In 't grootst gevaer, in 't grootst gevaer:
Geen laffe vrees zal ons ontroeren;
In 't grootst gevaer, in 't grootst gevaer
Vindt men in ons een helden-schaer.

Wie Vrijheid steekt naer hart en ader,
Wie haer bespringt, of hier, of daer,
Is eerloos, ja een Landverrader:
Het Recht heeft reeds zjn Strafzwaerd klaar.
Dit Land is 't eigendom der Vrijheid,
En Bato's Kroost haer steunpilaer,
Haer steunpilaer, haer steunpilaer!
Dat Kroost blijft steeds, met volle blijheid,
Haer steunpilaer, haer steunpilaer:
Zoo vreest de Vrijheid geen gevaer.

* * *

Gedoog, o Vrijheid! dat Bataeven,
Te zaem gevloeid van hier en daer,
U hunne trouw, met eede, staeven
Ten afschrik van den Huichelaer,
Die, onder schijn van Vrijheids liefde,
De Pook verbergt bij het Altaer,
Bij het Altaer, bij het Altaer;
Waer hij zoo graeg de boezems griefde;
Bij het Altaer, bij het Altaer,
Van onze Vrijheid en haer Schaer.

Wij Nederlanders, wij, wij zweeren,
Dat zoo de Vrijheid, hier of daer,
Wierdt aengerand, om haer te onteeren.
Geen moeite of nood, 't zij licht, of zwaer,
Als waere en trouwe Vaderlanders,
Te ontwijken; maer met doods gevaer,
Met doods-gevaer, met doods-gevaer,
Te winnen vrije glorie-standers,
Met doods-gevaer, door doods-gevaer,
Tot heil van haerdsteede en altaer.

C.P. CHASTELEIN.

Aenmoediging tot de wapenoeffening. door 's lands souverain bevolen.

Wijs: 'k Wou graeg Climeentje minnen.

Op, Belgen; grijpt het Wapen!
Gij zijt voor 't stael geschaepen,
 Wanneer 't uw Vrijheid geldt. *bis.*
Gij ziet uw Erf bespringen:
Op, Belgen; grijpt de klingen,
 En fnuikt het wreed geweld! *bis.*

Pas vogt gij met de Britten.
 En liet het schand'lijk zitten;
 Nu valt ons JOSEPH aen. *bis*.
 Op, Belgen; grijpt den degen:
 Aen hem hangt al uw zegen!
 Stuit hen, die u verraên! *bis*.

* * *

Het zijn die vuige Zielen,
 Die voor den Afgod knielen,
 Uit Staetzugt en belang. *bis*.
 't Zijn zij, wier snoode daeden
 En vorst en Volk verraeden,
 Tot beider ondergang. *bis*,

* * *

Op, Belgen; snuikt hun pogen!
 Ligt krijgt de Vorst eens oogen,
 Nae zoo veel wijzen raed. *bis*.
 Op Belgen! op, wilt strijden!
 Dus kunt ge uw' nek bevrijden;
 Dus keert ge alleen al 't kwaed
 Van Neêrlands vrijen Staet.

PIETER VREED E.

De stem van 't vaderland.

Wijs: o Donk're Nacht, die duizend dagen.

Ons Land eischt de eersten onzer plichten
Voor zich, voor zich alleen:
Wat we immer denken, en verrichten,
Zij voor het Algemeen!
Waar 't Vaderland zijn stem laat hooren,
Zoo ooit de nood het prang',
Sluite ieder Burger hart en ooren
Voor die van 't Zelfbelang!
Voor die van 't Zelfbelang!

Zoo Nederland eens hadt te bukken
Voor uitlandsch Krijgsgeweld;
Of Heerschzucht, heet op onderdrukken,
't Hieldt in den boei gekneld:
Zou, zoo door zulke vloekgedrochten
Ons heil werdt aangerand,
Een Burger schromen, wacht en tochten
Te doen, voor 't Vaderland?
Te doen, voor 't Vaderland?

* * *

Neen; zucht voor huis, noch eigendommen,
Verwekk' hem zorg of smart!
's Land noodkreet doe die zucht verstommen,
En treffe alleen zijn hart!
Ook dan moet Huwlijksliedsde zwichten:
Ja, de inspraak der Natuur
Verliez' het zelfs bij burger-plichten,
In zulk een aak'lig uur!
In zulk een aak'lig uur!

Wie kon zijn have veilig wanen;
Zijn huis in zekerheid;
Wat waar 'er toch, dan bitt're tranen,
Aan Gade en Kroost bereid;
Wanneer, door vreemde Heerschappije,
's Lands welzijn werdt gedrukt,
Of, onder 't juk der Dwing'landije,
Zieltogend, lag gebukt?
Zieltogend, lag gebukt?

* * *

Eer, eer gemakken en vermaken,
Eer huis en eigendom,
Belangloos, om zijn Land, verzaken,
Op 't roeren van de trom:
Eer uit den arm van Gade en Kind'ren,
Onbuigbaar, zich ontslaan;
Dan dat ons 't medelij zou hind'ren,
Ons Land ten dienst te staan!
Ons Land ten dienst te staan.

Ja; eer, met moed, in 't harnasch sterven,
Dan, door uitheemsch Geweld,
Of Dwing'land binnens-lands, te derven;
Waar zich ons hart op stelt;
Dan teêrbeminnende Echtgenooten
Te zien in 't ongeluk,
En onze dierb're Huwlijks-loten
In slavernij en druk!
In slavernij en druk!

* * *

Herdenken wij den moed der Vad'ren!
Wat vuur ontstak hun borst?
's Lands nood ontgloeide hart en ad'ren,
Toen Phlips hen dwingen dorst.
Toen zag men elk te wapen spoeijen:
Elk Burger werdt Soldaat.
Dus brak men Spanjens ijz'ren boeijen,
En stichtte een' vrijen Staat.
En stichtte een' vrijen Staat.

Herdenken wij de deugd dier Helden,
Die, in America,
Brittanjes Dwing'land palen stelden,
En 's Oorlogs ongenaê.
Zij waren Burgers, en niets anders,
Die, door 's Lands leed gespoord,
Met kragt, de Britsche leger standers
Verjoegen uit hun oord.
Verjoegen uit hun oord.
* * *

En zoudt Ge min, dan zij, verrichten,
Tot heil van 't Algemeen?
Zoudt Gij te kort doen aan uw plichten?
Neen; Heldendrom, o neen!
Waar 't Vaderland zijn stem laat hooren,
Zoo ooit de nood het prang',
Sluite ieder Burger hart en ooren
Voor die van 't Zelfbelang!
Voor die van 't Zelfbelang!

PIETER VAN SCHELLE.

Op de vereeniging der Nederlandsche wapen-geenootschappen.

Wijs: *La Beaute fait toujours voler a la Victoire.*

Gezegend zij dit uur, manhafte Batavieren.
Die 't beeld der Vrijheid in uw harten draegt;
En, door verêende macht, haer zetel schraegt:
De God van Nederland kroone u met eerlaurieren!
Chorus. Gezegend enz.

Hoe heilrijk voor ons zuchtend Land
Zal uwe moed en eensgezindheid weezen!
't Verraed mag vrij voor uw verëende Wapens vreezen,
De Vijand voor uw hart en hand!
Gij zijt het, die 't geweld van buiten,
Door uwen moed, zult helpen stuiten;
Door eendragt, kruid en wigtig lood,
Vegt Gij ons Neêrland vrij, of kiest een' helden dood.
Chorus. Door eendragt, kruid enz.
Chorus. Gezegend zij dit uur. enz.

C.P. CHASTELEIN.

Zege-zang, bij de algemeene wapenoeffening.

Wijs: *Triomphez, tendre Alcindor.*

CHORUS.

Lieve Vrijheid, zegeprael,
Tot heil der aengeschonnen Belgen!
Lieve Vrijheid! Leeuwendael
Aenvaerd om u het Heldenstael.

SOLO.

Alles levert Helden,
Steden, Dorpen, Velden;
Alles levert Helden
Aen 't Vaderland:
En bij strijdb're Vrijheids Telgen
Houdt geen overheersching stand.

CHORUS.

Lieve Vrijheid, zegeprael,
Tot heil van Bato's vrije stranden?
Lieve Vrijheid! Leeuwendael
Aenvaerd om u het Heldenstael.

SOLO.

Onze Krijgsbanieren
Zullen zegevieren;
Onze Krijgsbanieren
Verwrikken nooit:
Maer de schand van Dwingelanden
Word door onzen moed voltooid.

CHORUS.

Lieve Vrijheid, zegeprael,
Tot heil der moedige Bataven!
Lieve Vrijheid! Leeuwendael
Aenvaerd om u het Heldenstael.

SOLO.

Voor Haerdstede en Altaeren
Trotseert men lijssgevaeren;
Voor Haerdstede en Altaeren
Vliegt m' in den dood.
En waer was een drom! van Slaeven,
Die niet voor Batavers vloodt?

CHORUS.

Lieve Vrijheid zegepraël,
Tot heil der zeven vrije Staeten!
Lieve Vrijheid! Leeuwendeel
Aenvaerd om u het Heldenstaël.

SOLO.

Men bestreedt Tierannen;
Kon een' FLIPS verbannen;
Men bestreedt Tierannen,
Met goed geluk.
Door PANDOUREN of CROATEN.
Brenge men ons niet onder 't juk.

CHORUS.

Lieve Vrijheid, zegepraël,
Tot heil der vrije Nederlanders!
Lieve Vrijheid! Leeuwendaël
Aenvaerd om u het Heldenstaël.

SOLO.

Neêrland trekt ten strijde,
Landman, Burger, beide;
Neêrland trekt ten strijde,
Als ééne Man,
En, geschaerd bij zijne standers,
Dwingt het elken Aertstieran.

CHORUS.

Lieve Vrijheid, zegepraël,
Tot heil van ons, die voor u strijden!
Lieve Vrijheid, kroon het stael
Van 't Vrijheid-minnend Leeuwendaël!

PIETER VREED E.

Tweede vervolg.
Vaderlandsche *liederen*,
Voor het genootschap van wapenhandel,

Spoor voor de Nederlanderen.

Wijs: *Un Tonnellier vieux & jaloux.*

Komt 's Keizers Leger in ons Land,
Het zal zijn' ramp daer spoedig vinden;
Het voelt ras d'onverbreekb'ren band
Van t'zaem verbonden Vrijheids Vrinden:
Niets is van zoo een groote kracht,
Als Eendragt, Moed, en Burger-macht.
Waek dan maer, waekt dan maar, Bataefsche-Stoot!
Stort voor uw Land uw helden bloed! *bis.*

Als JOSEPH met zijn Leger komt,
Zal Nederland hem ras doen zwemmen,
En ons geschut, dat dond'rend bromt,
Zal ook wel haest den Dwing'land temmen:
Ons water en ons vuur geeft schrik,
Niet min LOUIS en FREDERIK.
Wack dan maer, waek dan maer, Bataefsche - Stoet!
Stort voor uw Land uw Helden - bloed! *bis*.

* * *

Vrees niet voor eenen Roovers - hoop,
Een bende ULHAENEN of CROATEN,
Stuit door uw' moed hunn' woesten loop;
Een norsch gezicht kan hun niets baeten;
't Bataefsche hart stoort zich niet ligt
Aen kleed of heidensch aengezicht.
Waek dan maer, waek dan maer, Bataefsche - Stoet!
Stort voor uw Land uw helden-bloed! *bis*.

Maer, daer dat schuim, op 't platte land,
Niet doet, dan rooven, moorden, branden,
Wel aen, neemt wapens in de hand,
Bataefsche Landliên! toont uw tanden!
't Wordt tijd, daer dit gevaer u naekt,
Dat Gij voor Vrouw en Kind'ren waekt.
Waek dan maer, waek dan maer, Bataefsche - Stoet!
Stort voor uw Land uw helden - bloed! *bis*.

* * *

Nooit trekt Gij, als Soldaet, te veld,
Maer zorgt slechts voor uw huis en maegen,
Voor wie Ge, als helper, zijt gesteld:
Leer dan, met schik, de wapens draegen,
Op dat de tromp van uw geweer
All' uw bespringers vell' ter neêr!
Waek dan maer, waek dan maer, Bataefsche - Stoet!
Stort voor uw Land uw helden - bloed! *bis*.

Verfoei hem, die U anders raedt:
Hij is een slaef; en wil U boeijen:
De liefde voor een' vrijen Staet
Doet helden moed door de ad'ren vloeijen,
Roept dan, Bataeven! roept, met mij:
Geen vuige Slaef; maer eeuwig vrij!
Waek dan maer, waek dan maer, Bataefsche - Stoet!
Stort voor uw Land uw helden - bloed! *bis.*

C.P. CHASTELEIN.

De onverschilligheid.

Wijs: *Dans un Verger Collinette.*

RIJKAART, turende op zijn schijven,
 Kreunt zich aan 's Lands toestand niet,
Daar hij buiten zorg wil blijven,
 Bij zijn geld alle onrust vliedt:
t Land moog' zinken, 't Land moog' drijven,
 Zoo hem 't Lot slechts schatten biedt.

* * *

ZORG'LOOS zit, bij wijf en kind'ren,
 Stil aan 't hoekje van zijn' haert;
Of ons Land zijn' bloei zier mind'ren,
 Is niet eens zijne aandacht waerd':
't Zou zijn rust te veel verhind'ren;
 Die's zijn hoogste goed op aerd.

ZWAARHOOFD, steeds gewoon te schromen,
Ducht, zoo hij iets dede, of sprak,
Ook 't geweer hadde opgenomen,
En zich in 's Lands zaken stak,
Dat hem leed zou overkomen:
Daarom houdt hij zijn gemak.

* * *

't Raakt hun weinig, of de Staten,
Of de Prins hier 't Land gebiën:
En, wat zou hun zorg ook baten?
Burgers moeten Staats - zorg vliën,
Die den Heeren overlaten;
Deze zullen 't wel voorzien.

* * *

Is dit hand'len naar geweten?
Zulk een doen aan deugd verpand?
Neen; 't is eed en plicht vergeten:
Ongevoelig zijn voor schand.
Kan men zulken Burgers heten
Van een vrijgevochten Land!

Zouden rijkdom, gouden schijven,
Zouden veiligheid, en rust,
Wel onze eigendommen blijven,
Werdt 's Lands welvaart uitgebluscht,
Liet elk Burger 't Land slechts drijven,
Vloodt de Vrijheid Bato's kust?

* * *

Neen, zag m' eens 's Land heil verjagen,
En zich zelf' in 't ongeluk;
Moest men slaafsch den last eens dragen
Van een hard en prangend juk;
Dan zou elk te laat beklagen,
Dat men doof bleef voor 's Lands druk.

PIETER VAN SCHELLE.

Wacht-zang van het genootschap.

Wijs: *j' Avois egare mon fuscau.*

Wel aen, o Wapen - maetschappij!
Die, volgens ced, hier trouw moet waeken
Voor Leydens Wal en Burgerij,
Wil thans, al zingend, U vermaeken:
't Bataefsche hart, en macht daer bij
Maekt ons van flaessche boeijen vrij.

* * *

Verheug U, dat het rijk Schiedam,
Bewoond door waere Vrijheids Zoonen,
Zoo moedig die besluiten nam,
Die eeuwig hunne schedels kroonen:
't Bataefsche hart, en macht daer bij,
Maekt ons van flaessche boeijen vrij.

Zij bieden zich gereed'lijk aen
Om, als Bataeven, uit te trekken,
Op 's Vijands benden los te gaen,
Of Forten voor geweld te dekken:
't Bataefsche hart, en macht daer bij,
Maeckt ons van slaefsche boeijen vrij.

* * *

Hoe! vindt men dan in ons min moed,
In Leydens oproer schoonst gebleeken?
Ik weet, wij geeven goed en bloed,
Voor het behoud van deeze strecken:
't Bataefsche hart, en macht daer bij,
Maeckt ons van slaefsche boeijen vrij.

* * *

O ja, wij leenen ook de hand,
Om 's Keizers Legers te bevegten.
Voor Vrijheid en voor Vaderland,
En voor 't behoud van onze rechten:
't Bataefsche hart, en macht daar bij,
Maeckt ons van slaefsche boeijen vrij.

Een deel van ons blijve in deez' wal,
Ten dienst van Wet en Overheden;
Wen 't ander deel zich voegen zal
Bij braeven uit onze and're Steden:
's Bataefsche hart, en macht daer bij,
Maeckt ons van flaefsche boeijen vrij.

* * *

Wel aen; verkiest! wie trekt 'er uit?
Uw' *aller* oog zegt ik,... o braeven!
O Neêrland! dit gewenscht besluit
Komt U van geene vuige slaeven:
't Bataefsche hart, en macht daer bij,
Maeckt ons van slaefsche boeijen vrij.

* * *

De schoone Nederlandsche Maegd
Zal uwe burger - trouw beloonen:
De zuil, die haeren zetel schraegt,
De Vrijheid zal uw' schedel kroonen:
't Bataefsche hart, en macht daer bij,
Maeckt ons van slaefsche boeijen vrij.

C.P. CHASTELEIN .

Aan mijne metgezellen in den wapenhandel.

Zijt gegroet,
Heldenstoet,
Die, door Vrijheid aangedreven,
U wilt tot den strijd begeven;
Gij toont thans dien ouden moed,
Die voorheen,
Ongen een,
In uw Vad'ren heeft geblonken,
Toen zij ons de Vrijheid schonken,
Voor hun Haard en Altaar streên;
Toen zij Spanjes slaafsche banden
Verbraken met hun heldenhanden,
Waar door we ons zagen toegelegd
Het onwaardeerbaar Vrijheidsrecht.

Vaart vrij voort!
We u stoort
In uw moedig onderwinden;
Gij wordt, hij de Vijheidsvrinden,
(Tot zijn soijt) met lof bekroond.
Staat dan pal!
In geval
Heerschzugt, met haer stroeve blikken,
Durft op Neérlands Vrijh ids mikken,
Strijdt dan voor uw' vrijen wal!
Wilt uw lijf en leven wagen!
't Is voor uw eigen kroost en maagen;
't Is voor dat nooit volpreezen pand,
Voor 't lief, en dierbaar Vaderland.

* * *

Schroomt geen haat,
Die vergaat:
Maar beschermt en stut de Braaven!
Waakt voor goed, en bloed, en haven!
Waakt voor Leydens achtb'ren Raad!
Toont altijd,
Dat gij zijt
Vrienden van Stads Schutterije:
Keert de snoode twist harpije!
Een belang roept u ten strijd.
Wagt van aller braaven tongen,
Dat uw lof worde opgezongen;
Uw Maatschappij steeds blijve in stand;
Tot nut van Stad en Vaderland.

ADRIAAN HEMERIK.

Aen de vaderlandsche boeren.

Wijs: *Hoor, Kees, mijn Vrijer!*

Koomt, brave Boeren,
Wilt, even eens als wij,
De wapens voeren,
Tot schrik der Dwing'landij!
Koomt, dat elks ijver brand':
Uw sterk gespierde hand
Is best geschikt tot strijden:
Een trotsche Dwingeland
Is niet te lijden. -

Vloek toch die pesten,
Die zich van 's Landmans bloed
En arbeid mesten;
Wier hart de miltzucht voed.
Het waep'nen raden ze af,
Om U den ijs'ren staf
Der Heerszucht te doen kusschen;
Den moed, dien God U gaf,
In U te blusschen. -

* * *

Neen, brave Boeren!
Wilt, even eens als wij,
De wapens voeten,
Tot schrik der Dwing'landij!
Ofschoon een onverlaet,
't Zij hij ten Preëkstoel staet,
Of Rechthuize is gezeten,
De waep'ning U ontraed,
Volgt uw geweten! -

Waerom, mijn Vrinden!
Zou men dien waren moed
Bij U niet vinden,
Die thans den sleed'ling voed?
Gij zijt, zoo wel als wij,
ô Landliên! immers vrij,
En wilt geen slaven wezen?
ô, 't Juk der Tierannij
Is zoo te vreezen: -

* * *

't Is niet uit weelde,
Maer door den hoogsten nood,
Dat men 't bevelde,
En U de Wapens bond.
Volgt willig toch die wet:
Ze is door den Staet gezet,
Daer 's Keizers troepen nad'ren!
Noch eens: volgt toch de wet
Van onze Vad'ren! -

Duizend Barbaren,
Met oogen, norsch en straf,
En woeste hairen;
Die trekken op ons af. -
ô Die hen slechts eens zag!
Noch heden aen den dag
Zou hij den Snaphaen grijpen,
En, tot een' wissen slag,
De Sabel slijpen.

* * *

Gij, Dorpsche Vrouwen!
Wilt, uit bekommring,
Geen Mans weêrhou'en
Van wapenoeffening:
Geest hun, met eigen hand,
Voor U, en 't Vaderland,
De wapens in de vuisten;
Dan beeft elk Dwingeland
Voor Boeren knuisten.

Koomt, brave Boeren!
Wilt even eens als wij,
De wapens voeren,
Tot schrik der Dwing'landij!
Koomt dat elks ijver brand,
Uw sterk gespierde hand
Is best geschikt tot strijden.
Een trotsche Dwingeland
Is niet te lijden. -

C.J. LONCQ.

Aen de vaderlandsche meisjens.

Wijs: *Il faut attendre avec patience, &c.*

Volschoone Meisjens, vrije telgen,
Nooit aen het slaefsche juk gewoon! -
U, hartvervoeisters, lust der Belgen,
U zij deez maetzang aengeboôn!
Zij spoort U aen tot ware Vrijheid,
Tot Vrijheid - 't allerdierbaerst pand:
Zij geeft ons toch de reinsle blijheid,
En welvaerd aen het Vaderland! *bis.*

Gij voelt uw borst voor Vrijheid gloeciën,
Nu wij voor hare rechten staen -
En, gruwend' voor de slaefsche boeiën,
Gespt gij ons zelve 't harnas aen! -
Nooit zult gij 's Dwinglands ketens dragen
Neen, lieve Meisjens, 't gae hoe 't gae;
Ne olt zal de trots der Heerszucht slagen,
Wat ook haer euvelmoed bestae! ... *bis*.

* * *

Wij, vrijën, worden nimmer slaven, -
Gij zult ook nooit slavinnen zijn! -
Wij, eed'le telgen der *Bataven*,
Versoeiën vrij te zijn in schijn!...
Nooit zal een rot van wreev'le Grooten
U, lieve Meisjens, onlust broên;
Ons blinkend stael, in 't hart gestooten,
Zal hen ten afgrond dalen doen! *bis*.

Nooit zal de klaeuw der muitelingen
Zich aen uw teed're handjeas slaen, -
De Vrijheid aen uw hart ontwringen,
Of naer uwe eer en schoonheid staen!
Zou ooit een juk uw schoud'ren drukken,
Daer 't edel hart voor Vrijheid gloeit!
Zoud ge U door Heerschzucht weg zien rukken,
Die elk aen helsche kluisters boeit! *bis.*

* * *

Neen, LEYDSCHÉ Meisjens, vrije zielen,
Uw brave Minnaers vreezen niet;
Zij zullen voor geen' Dwing'land knielen,
Zoo lang hun bloed door de ad'ren vliet! -
De Vrijheld zal het stael selv' wetten,
Dat ons bevrijd voor slavernij. -
Haer Donder zal den kop verpletten
Van 't schrikgedrocht - de Dwinglandij! *bis.*

Koomt, lieve Meisjens, zweert, volvaerdig,
Uw min, uw trouw aen 't Vaderland!
Be Vrijheid is U alles waerdig:
Zij eischt dit offer van uw hand! -
Wi zullen voor uw' heilstaet waken,
Voor U noch nood, noch dood ontzien!
Een Dwing'land moog' dit erf genaken,
Wij zullen hem de spitse biên! - *bis*.

A. S O E K .

Aan De vrijheid.

Wijs: *In een Boomgaard Colinette.*

Lieve Vrijheid! vreugd der Belgen!
Troost van ijd'ren Vrijheids Zoon,
Voor 's Lands brave en echte Telgen
Neêrgedaald van 's Hemels troon,
Nooit zal 't Moordrot U verdelgen,
Tot ons aller smaad en hoon!

* * *

Nimmer zullen Aterlingen,
Uw belaagers in den nood,
Die U meer en meer bespringen,
Naar 't gevaar voor U vergroot,
Neêrlands Helden - Zoonen dwingen
Tot uw' val of wissen dood.

Nimmer moeten Bato's Erven,
Nimmer moet het Vaderland
U, ô dierb're Vrijheid derven! -
Neen, voor eenen slaatschen band,
Kiezen wij veel eer te sterven,
Met de wapens in de hand.

F. VAN A K E N .

Spoor ter eendragt.

Wijs: *O Rome vol onreedlijkheid.*

Beminnars van het Vaderland,
Wier hart door ed'le liefde brandt,
Voor Vrijheid, 't allerwaerdigst pand
Van 't kroost der dapp're Batavieren;
Laat toch, in alles wat ge doet,
Zoo wel in voor- als tegenspoed,
Tot staving van uw' heldenmoed,
De Eendragtigheid uw daên bestieren!

H6r

Door Haar is 't dat men glorie wint,
Zoo deeze deugd u t'zaam verbindt,
Kunt gij den Dwing'land, die, ontzind,
Uw recht, uw Vrijheid durft belagen,
Tot straf van dat gevloekt bestaan,
Niet slechts manmoedig tegengaan,
Maar zelfs in iez'ren kluisters slaan,
Of van uw' vrijen grond verjagen.

* * *

Zij heeft wel eer deez' vrijen Staat,
Toen Dwinglandij en Eigenbaat,
Geholpen door het snoodst verraad,
De Vrijheid trachtte te onderdrukken,
Gered; door dapperheid verzeld,
Het allerijslijkst krijgsgeweld,
Op 't onverwachtste paal gesteld
En ned'rig voor zich neêr doen bukken.

ô Leyden, aan uw grijze vest,
De steun van ons Gemeenebest,
Schoon Tweedragt, erger dan de pest,
Het slangenhoofd kwam op te steken,
En, onbeschaamd, besluiten dorst,
Het zwaart, met 's vijands bloed bemorscht,
Te verwen in der Burg'ren borst,
Is ook de kragt dier Deugd gebleken.

* * *

't Was VAN DE WERFF, wiens wijze mond,
In zulk een' akeligen stond,
Door vrijheids taal, weêr t'zaam verbondt
De reeds verdeelde burgerharten,
Die, weder eens van ziel en zin,
Geleid door ware Vrijheids min,
Voor Land, voor Stad, voor Huisgezin,
Het oorlogs - onweêr dorsten tarten.

Geen onheil, erger dan de dood,
Geen veege pest, geen hongersnood,
Daar dag aan dag hun ramp vergroot,
Was machtig hunnen moed te dooven;
Hun vrijheids - min, hun dapperheid
Stondt pal; en door hun kriegsbeleid
Is ons het waerdigst pand bereid,
Dat snoodaarts trachten ons te ontrooven.

* * *

Ziet daar, wat heil u de Eendragt gaf,
O vrije Burgers, die het graf
Veel eer verlost, dan, snood en laf,
Uwe oude rechten op te geeven,
Vereenigt toch en hart en hand,
Om voor het lieve Vaderland,
Op dat de Vrijheid blijve in stand,
Kloekmoedig, te offren goed en leven.

A. VAN SCHELLE .

Op de aankomst van den Franschen courier.

Wijs: *Vrijheid, blijheid, lust van 't leven.*

Welk een vreugd, ô braave Belgen!
Vrankrijks Koning mint U nog,
En komt U zijn hulpe bieden,
Zonder laagen, of bedrog.

H8r

Welk een vreugd, ô Bato's Telgen,
Vrankrijks Koning, schoon gesard,
Zal Ü, met des Hemels hulpe,
Weêr verlossen van uw smart.

* * *

Houdt des moed, ô Batavieren!
Vreest noch rampen, noch gevaar;
Vrankrijk zal U helpen strijden,
Voor uw Haardsteên en Altaar.

* * *

Schroomen wij dus geene Monsters,
Hoe verschriklijk uitgedoscht,
Men ontwijke, als Batavieren,
Voor geen' Vijand onzen post.

F. VAN A K E N .

**Bij de *aanstelling* van den wel ed. gestr. heer M^r. P.J. Marcus,
*Tot hoofd-schout der stad Leyden.***

Wijs: *Ben ik dan tot niets gebooren?*

Juicht nu vrij, ô Leydenaaren!
Juicht nu al, wat braafheid mint!
Roert nu vrij uw blijde snaaren,
Wijl gij thans uw' Hoofd Schout vind
In uw' MARCUS roem der Braaven,
Steun der trouwe Burgerij,
Schrik der Mui teren en Slaaven
Van de snoode Dwing'landij!

Schoon van ROIJEN werd verstooten,
Die, vol moeds, steeds pal dorst staan,
's Hemels wil had toch besloten,
Leyden, in een' Oceaan
Van zoo veele zwarigheden,
Die het, door het Mui'trenrot,
Onverdraaglijk heeft geleden,
Niet te stellen tot een spot.

* * *

Hij gaf MARCUS toen aan Leyden,
Daar Gerechtigheid om juicht,
Wijl Hij de Onschuld zal bevrijden,
Daar Hij 't wettig recht niet buigt.
Laat, ô Schepper aller dingen!
Onafscheidlijk, op den duur,
Uwe rijkste zegeningen
Rusten op dien Palinuur!

F. VAN A K E N .

**Aen de zorgeloze Nederlanders.
Bij den aantocht der keizerlijke troupen.**

Wijs: *Mon will' steeds Flora's gunsten roemen.*

Laat U, ô dierb're Landgenooten,
Naar 't heilloos Aterlingen wit,
Den dolk niet in het harte stooten,
Daar gij dus stil en zorg'loos zit.
De Heerschzugt, met heur snoode Vrinden
Zal, zoo gij in 't Geweer net streeft,
U mogelijk te rasch verslinden;
Toont dan, dat gij voor Vrijheid leeft.

Wilt om uw lenden 't harnas hechten,
 Uw staat is noch zoo hachlijk niet;
 Al moet het zwaerd het pleit beslegten,
 Vreest daarom Josephs benden niet!
 Al schreeuwt men van haar moorden, rooven,
 Laat dit uw' dapp'ren heldenmoed
 Toch nimmer smooren, of verdooven,
 Maar vuur verwekken in uw bloed.

* * *

Laat altijd in uw' boezem branden
 Een onuitbluschbaar heldenvuur;
 Vreest nimmer dolle Dwingelanden,
 Maar denkt, hoe *Leyden* van haar' muur
 Den trotschen KASTILJAAN mogt weeren;
 Hoe Alkmaars moed hem weêrstand bood
 Toen hij het meende te overheeren;
 Hoe PARKER voor Held ZOUTMAN vlood.

Gedenkt dit toch, ô Batavieren!

Men stukke U niet door ijd'len schijn,
Tiekt toch ten strijd, waar eerlaurieren,
Met 's Hemels hulp, te plukken zijn.

Gij weet, hoe men 't verraad wel broedde,
Toont dus uw sierheid, als wel eer.

Ai, waakt en bidt, weest op uw hoede,
En velt uw Vrijheids - moord'ren neêr!

F. VAN A K E N .

Zang voor de vrije Batavieren.**Wijs: *Vermeille Rose!***

Wel aan! Bataven,
Die, met verdriet,
Nog op 't gebied
Der oude Graven
Te rugge ziet!
Die wulpsche Dwing'landij
Vervloekt, met al de slaven
Van een gehaate Heerschappij!
Wilt steeds betoonen,
Dat ge, eensgezind,
Het zagt bewind
Der Vrijheids - zonen
Oprecht bemint!

Mogt het gelukken
 Aan 't voorgeslacht,
 Dat Philip's macht,
 Gefneukt, moest bukken
 Voor Bato's kracht,
 Zoo dat men dit gewest
 Zij ketens los zag rukken,
 En Vrijheid op den thron gevest;
 Dat we onze telgen
 Dan ook doen zien,
 Dat Vrije Dên
 Aan laffe Belgen
 Nog weêrstand biên!

* * *

Want, schoon deez' streken
 Den last en druk
 Van 't Spaansche juk
 Wel zijn ontweken,
 Tot ons geluk,
 Is 't echter, na dien tijd,
 Te klaar te vaak gebleken,
 Hoe ons die Vrijheid werdt benijd;
 Terwijl van binnen
 Een trotsche hand
 Vaak fellen brand
 Stichtte om te winnen
 Het Roer van 't Land.

Herdenkt die dagen,
Toen BARNEVELD
Aan 't snoodst geweld,
Door MAURIT lagen;
Werdt blootgesteld!
Of, toen men 't Broederpaar
Den dolk in 't hart zag ingen,
Door WILLEMS omgekofte schaar!
Dan zal 't u blijken,
In welk geslacht
Men heeft getracht,
Eenmaal te prijken
Met de Oppermacht!

* * *

Was dit de reden
Nog onlangs niet
Van al 't verdriet,
Door ons geleden
Van 't Britsch gebied?
Toen onze koopvaardij,
In weêrwil der gebeden,
Ten prooi bleef aan geweld'narij,
En men de rechten
Van vrije vaart,
Geheel ontaard,
Ons liet ontvechten,
Door 't Engelsch zwaerd,

Is 't niet gebleken,
Hoe onze vloot,
In zulk een' nood,
Wel duizend streken,
Bleef buiten schoot?
Tot dat men Albion
Zoo ver zag heen geweken,
Dat men het niet bezeilen kon;
Terwijl de klagten,
Die we in dien staat,
Op hoop van baat,
Te berde bragten,
Steeds zijn versmaad.

* * *

Maar welk een zegen
Is, in der daad,
Ook uit dat kwaad
Niet opgestegen,
Voor Neêrlands Staat?
Daar 't Volk, uit dit gedrag,
Ontdekt heeft, allerwegen,
Het diep verval van zijn gezag;
Terwijl bevelen,
Door de Oppermacht
Tot heil bedagt,
In veele deelen,
Stout zijn veracht.

Van daar die Helden,
 Die, blind voor 't goud,
 Zich kloek en stout,
 Met moed, doen gelden,
 Voor 's Lands behoud;
 Die, wars van hoofschen dwang,
 Zich in de bres steeds stelden,
 Voor Vrijheids algemeen belang,
 En voor de rechten
 Van Volk en Staat
 Nog vroeg en laat,
 Heldhaftig vechten,
 In Neêrlands Raad.

* * *

Wel aan, Bataven!
 Roemt, trots den nijd,
 Dan steeds de vlijt
 Van zulke braven,
 In dezen tijd!
 Bidt, dat zij 't schip van Staat
 Haast voeren in die haven,
 Waar de Eendragt Vrijheid nooit verlaat;
 En schiet kloekmoedig,
 Het harnasch aan,
 Om, hoe 't moog' gaan,
 Getrouw en spoedig,
 Hun bij te staan!

Zoo zult gij toonen,
Dat u 't geacht
Beroemd geslacht
Van Bato's Zoonen
Heeft voorgebragt!
Zoo zal noch Prins, noch Graaf,
Ooit meer den Burger honen,
Of 't juk doen torschen van een' slaaf!
Maar, t'allen dagen,
De Vrijheid weêr
Haar' hoed en speer,
Met luister, dragen,
Tot Neêrlands eer!

Heusden 1782.

INGENUUS.

Het Leydsch oproer gedempt.**Wijs: *Het Onweêr is gedaan.***

Het oproer is gedaan!
Men kan weêr veilig wezen,
En heeft geen kwaad te vreezen:
Men kan weêr veilig gaan!
Der Leydsche Vad'ren wijs besluiten
Kon dat gedrocht ras stuiten.
't Genoegen komt na pijn;
Na regen zonneschijn.
De vrees voor slavernij
Is nu aan 't bedaren;
Geen mensch schroomt nu gevaren;
Neen, elk is vrij en blij.
Juicht, juicht, nu brave Leydenaren:
Der Vad'ren voorzorg maakt u vrij!
Het oproer is gedaan! enz.

Triumph, o Leydsche Raad,
Die wet en recht doet gelden
Bij die de rust ontstelden!
Gij doemt, Gij straft het kwaad.
Of schoon een Vorst die straf wil keeren,
't Recht laat zich niet verheeren:
Het kwaad vind hier geen heul.
Geen snoode Vriheids - beul
Heeft hier het minst gezag.
't Recht mag hier vr'j spreken,
Der boozen opzet brecken:
Zij sidd'ren voor den slag.
Der Vad'ren trouw is ons gebleken,
Nu elk weêr veilig leven mag.
Triumph, o Leydsche Raad! enz.

ADRIAAN HEMERIK:

Derde vervolg.
Vaderlandsche *liederen*,
voor het genootschap van wapenhandel,

De overweging.

Wijs: *Mon honneur dit, que je serais coupable.*

De zucht tot rust doet mij gedurig hooren:

Dat mij niet voegt te treên in staatsgeschil;

Dat mij gevaar en onrust zijn beschoren,

Zoo ik mij mede in 't harnasch steken wil.

Maar de eer, die mij voor alles waerd moet wezen,

Spreekt even sterk, en wijst mij op de schand,

Die mij verwacht, die mij verwacht na dezen,

Zoo 'k mij niet kreunde aan 't zuchtend Vaderland.

Dan komt me eens weêr mijn huisgezin te binnen,
En al 't belang van Gade en teeder Kroost;
Hoe! zegt mijn hart: zoudt gij, die u beminnen,
Om de enkele eer, verlaten, zonder troost?
Maar rede spreekt: zoudt gij hen niet verraden,
Door aan uw land, hun land, geen hulp te biên?
En zoudt gij hen, met ketenen beladen,
In harden dienst een's Dwing'lands willen zien? -

* * *

Maar voegt niet elk, voor zijn bestaan te waken?
Lijdt dat bestaan niet door de wapening?
En, wat toch zou 't geluk van 't Land mij raken,
Zoo mijn geluk daar door te gronde ging? -
Dan, is het niet het dierbaarste aller panden?
En hangt mijn heil niet van 's Lands voorspoed as?
Gewis. Welaan; ik neem 't geweer in handen;
Voor 't Vaderland trotseer ik dood en graf!

PIETER VAN SCHELLE.

Eerrijk en roosje.

Wijs: *Un matin brusquement.*

Toen Leeuwendaal 't geweld
Van Castiljè moest verduren,
In harde boei gekneld,
Werde ieder burger straks een held,
Verliet zijn vaderlijke muren,
En greep naar carabijn en dag,
Voor 's Lands Vrijheid en gezag:
Men wil, dit kan elks moed ontvuren,
Stout, herstellen 's Lands gezag,
Of, moedig, sneuv'len in den slag.
Of, moedig enz.

Ook EERRIJK voelt zijn hart
 Door het zelfde vuur ontgloeijen;
 Daar hem geen vrees benart,
 Hoort hij naar niets, dan Neêrlands smart.
 Hij gaat zich meê ten strijde spoeijen,
 Op dat het hem gebeuren mag,
 Fier, te redden 's Lands gezag,
 En zich te ontslaan van slaafsche boeijen:
 Fier te redden 's Lands gezag,
 Of, vrij, te sneuv'len in den slag.
 Of, vrij, enz.

* * *

Zijn jonge en schoone Gaê,
 Al de wellust van zijn leven,
 Zijn ROOSJE volgt hem na.
 Ach, roept zij, schreijende, EERRIJK stal
 Gij wilt me, ô wreedaart, dan begeven!
 Daar 'k steeds zoo na aan 't harte u lag,
 Spot ge thans met mijn geklag;
 Verlaat me, ondanks mijn tegenstreven;
 Gij zijt doof voor mijn geklag;
 ô Ja, gij haakt slechts naar den slag!
 ô Ja, enz.

Ach! kan dan ook 't gezigt
Van uw kroost u 't hart niet raken?
(Zij toont hem 't lieve wicht,
Daar 't, lagchend, in het wiegje ligt.)
En kunt ge uw kind, als mij, verzaken?
't Is weinig, dat ik niets vermag;
Maar, helaas! die lieve lach
Doet die uw opzet u niet staken?
Heeft die schuldelooze lach
Op 's Vaders hart dan geen gezag?
Op 's Vaders enz.

* * *

Neen, ROOSJE, zegt hij, 't Land,
Eer, en plicht heest ook zijn rechten.
'k Verdiende nooit uw hand;
Uw kind zag zich bedekt met schand,
Zoo 'k weig'ren kon voor 't Land te vechten,
Niet, moedig, volgde Vrijheids vlag:
Maak een eind aan uw geklag!
Die taal kan ras het pleit beslechten,
Maakt een eind aan haar geklag,
En toont, wat de eer op 't hart vermag.
En toont, enz.

Zij reikt hem zelf 't musket,
En gordt hem het staal op zijde.
Voor Vrijheid, recht, en wet,
Door Dwing'landij vertreên, verplet,
Ga, spreekt ze, en trek, met moed, ten strijde!
Hoe me uw gemis ook deren mag,
(Zoo 'k u eens niet weder zag!)
Ja, hoe dat wicht daar ook door lijde;
Strijd, met eer, voor 's Lands gezag,
Of sneuvel, roemrijk, in den slag!
Of sneuvel, enz.

PIETER VAN SCHELLE.

Aen de wapenen.

Wijs: { 't Is in 't School der Veldelingen;

Wijs: { Of: Zingen wij tot Zoutmans glorie.

Lust der braven! - schrik dier vuigen,
In wier hart de muiltucht brandt, -
Wij, ô dierb're Wapentuigen!
Voeren u voor 't Vaderland!
Snooden mogen 't laegheid noemen,
Dat een Burger u handeert,
Uw beminnaers last'ren, - doemen,
Daer de nijd hun hart verteert.

Aen die bloodäerts, die gedrochten
Stoort de ware Belg zich niet;
Nederland is vrij gevochten,
Waer geen Graef, maar 't Volk gebiedt!
Vrijheidsliefde kookt in de ad'ren,
Vrijheid gespt ons 't harnasch aen,
Doet, op 't spoor van Neêrlands Vad'ren,
Handen aen de Wapens slaen!

* * *

Alle Burgers zijn Soldaten,
Gruwen voor het Graeflijk juk,
Stellen in 't bestuur der Staten,
Hun belang, hun waer geluk!
Uit doet ons de wapens voeren,
Nooit een' voetstap rugwaerds treên,
In gevaer de trommen roeren,
Rukken naer den vijand heên!

Dierb're Wapens! met wat blijheid
Druk ik u aen 't kloppend hart!
Door uw macht - den gloed voor Vrijheid,
Wordt de Heerschzucht uitgetart:
Ja, zij stort ten afgrond neder,
Ligt geboeid, in slavernij.....
Belg! zie daer uw rechten weder!
Wij, wij zijn voor eeuwig vrij!....

* * *

Steunt, mijn Stad en Landgenooten,
Op 't geladen Wapentuig;
Dat men nooit voor hoofsche grooten
Zich, als slaven, nederbuig!
Laet geen nijd ons af doen schrikken,
Heerschlust ons aen 't sidd'ren slaen;
Neen, Bataev', hun norsche blikken
Stooken 't vuur der Vrijheid aen!

Lust der braven! - schrik dier vuigen
In wier hart de muiltucht brandt -
Wij, ô dierb're Wapentuigen!
Voeren u voor 't Vaderland!
Snooden mogen 't laegheid noemen,
Dat een Burger u handeert;
Door hun last'ren, vloeken, doemen,
Wordt der Belgen moed vermeêrd!

A. S O E K .

**Op de blijde verheffing van den *wel-edelen heer* M^r. D.M.G.
Heldewier,
*tot veertig in rade der stad Leyden.***

Wijs: { *Pourquoi vous plaignez vous.*
Wijs: { Of: *De min is zeldzaam kruid.*

Wij spannen thans de lier
Voor de eer van Leydens braven:
Wij spannen thans de lier
Voor wakk'ren HELDEWIER.
Daar zijn 'er nog, die roemen,
Dat zij zijn' Vader, blij,
Hunn' Hopman mogten noemen,
In Leydens Schutterij.

En zou dan onze toon,
Met onze vreugd, niet rijzen?
Zou onze dank'bre toon
Niet klinken voor den Zoon,
Nu wij hem zien verheven
In Stads- en Staatsbewind?
Laat vrij de Muitzucht beven,
Waar hij dat monster vindt.

* * *

Tuig, eed'le Heldenstoet,
Die VADERLAND en VRIJHEID
Gewijd hebt goed en bloed,
Hoe 't schrikdier, fel verwoed,
Gereed om bloed te zuipen,
Voor zijn gezicht vervaard,
Bloode in zijn kot moest kruipen,
Met ingetrokken staart.

Gij deelde ook in die eer,
Toen ge, op zijn loflijk voetspoor,
Met uw gevreesd geweer,
Het Oproer gingt te keer.
Vol eed'le wraak, verbolgen,
Riept ge, allen even fier:
'Wij volgen; ja, wij volgen
'U, dapp're HELDEWIER!

* * *

Een *Schop* moog' 't kloek beleid
Der Burgervad'ren wraken,
En noemen 't, snood misleid,
Vergeefsche waakzaamheid!
Dit is 't gedrag van guiten:
Een Vriend van 't Vaderland
Stelt vroeg, om 't kwaad te sluiten,
Zich in geduchten stand.

En gij, ô HELDEWIER!
Leef lang, bevrijd van rampen!
Het braaf *Genootschap*, hier,
Volg' rustig uw banier!
Wen 't gaat naar onze wenschen,
Dan schenke eerlang de Min
U, heussche Vriend der Menschen,
Een deugdzaame Echtvriendin.

* * *

Stijg, steeds door Deugd geleid,
Langs 't eerspoor, rijk van luister,
Daar u, door Deugd geleid,
De Leydsche Vierschaar beidt;
Laat u geen boon vervaren;
Hoop alles van den tijd
Hij kan verand'ring baren,
Die 't Land tot heil gedijdt.

Ja, klim, bij 't handgeklap,
Bij 't juichen aller braven,
Tot op den gloriëtrap
Van 't Burgemeesterschap!
Dat u de gunst bejegen'
Van 't magtig Albestier!
Strek Leyden lang tot zegen!
Lang leve HELDEWIJER!

R.S.

Beantwoorde vragen.

Wijs: *Gij, die met mij thans zijt ter Jacht.*

Vreest men in Leyden 't oproer niet?

Waerom?

Wat roert men, als men 't nad'ren ziet?

De trom. -

Is dan de dapp're heldenschaer

Terstond gewapend bij elkaêr? -

Gewis. *bis. bis.*

Wat staeft den moed dier heldenrij?

Het recht. -

En wat wordt de eisch der dwinglandij?

Ontzegd. -

Wat hij, die, om een gunst van 't Hos,

Gelijk een slaef, kruipt in het stof? -

Gevloekt. *bis. bis.*

* * *

Wat hij, die 't vuur der muiltzucht stookt?

Ghaet. -

Die, zorgloos slechts zijn pijpje rookt?

Versmaed. -

En hij, die, met een strijdb're hand,

De Wapens voert voor 't Vaderland? -

Bemind. *bis. bis.*

Wat doet ge, als ge u gescholden ziet?

Men lacht. -

Wat wordt hij, die u moorders hiet?

Veracht. -

Houdt gij, voor onverwagt gevaer,
Niet steeds Musket en Sabel klaer? -

Gewis. *bis. bis.*

* * *

Zoo 't graeuw eens weêr een' hoogtijd viert?

Geen nood. -

Wat koost gij, eer gij slaven wierdt?

Den dood. -

Wat blijft, hoe ook de Staetsstorm loeit,
Het werktuig, dat uw' moed ontgloeit? -

't Geweer. *bis. bis.*

Wie noemt ge uw wettige Overheid?

's Lands Raed.

Wat schreeuwt ge, als men dien lagen leidt?

Verraed! -

Wat wordt hij, die, op heerschen tuk,

U brengen wil in 't Graeflijk juk?

Ontzield. *bis. bis.*

G.J. LONCQ.

De vaderlandsche landman.

Wijs: *Wat doet mij ontstellen.*

Ik wil exerceeren;
Ik grijp mijn geweer:
Het staal te hanteeren
Verstrekt mij tot eer.
Laat anderen muiten,
Den STAATEN ten spijt;
Ik houd mij daar buiten:
Geen wroegend verwijt
Moete ooit in mij woonen,
Dat ik den SOUV'RAIN
In 't aanzicht dorst hoonen,
Door Muiten te zijn!

Ek wil dus op heden
Mijn vuisten, met kracht,
En moedig besteeden,
Tot breeking der magt
Van hun, die ons haaten,
En tot Slavernij
Ons willen bepraaten,
Door snoë schelmerij.
Ik lach om genever,
Om geld in de hand;
'k Beschouw zulken geever
Als pest van ons Land.

* * *

Ik vloek al die fielen,
Die 't domme gemeen
Met miltzucht bezielen
Ten dienste van EEN';
Ik ben voor verraaders
In 't minst niet vervaard,
De STAATEN, mijn Vaders,
Zijn alles mij waard';
Ik wil voor HEN vechten,
Steeds hoeden hunn' val,
Wijl ik voor 's Lands Rechten
En Vrijheid sta pal.

Wierdt eertijds, voor Vrijheid
Van ALTAAR en HAARD,
Door de ouden, met blijheid,
Het Staal niet aanvaard?
En zou ik niet toonen,
Dat mij geen gebroed
Baldadig zal hoonen;
Dat ik goed en bloed
Steeds, zonder bedenken,
Voor 't heil van den STAAT
Ten beste zal schenken,
Trots elken Soldaat?

* * *

ô Ja! Wy Bataven,
Kloekmoedig van aart,
Zijn nimmer, als slaaven,
Voor Heerschzugt vervaard!
Ik zing van getrouwen,
Die, voor Stad en Land,
En Kind'ren en Vrouwen,
Hun leven te pand,
Vol moeds, willen geeven;
Die nimmer in pijn
Van ketenen leven,
Maar vrij willen zijn.

Ja; dat we ons verlaaten
Op sabel en roer,
Wie vreest dan CROATEN,
ULHAAN, of PANDOUR?
Hoe zal het hun smaaken,
Wanneer zij geen' buit
Bij ons kunnen maaken;
Maar ze op lood en kruid
Zich voelen onthaaalen?
Een Nederlandsch hart
Houdt geenzins van draalen,
Door roovers gesart.

* * *

'k Wil dus exerceeren,
En grijp mijn geweer,
Wijl dat te hanteeren
Tot roem strekt en eer.
Laat anderen muiten,
Den STAATEN ten spijt;
Ik houd mij daar buiten:
Geen wroegend verwijt
Moete ooit in mij woonen,
Dat ik den SOUV'RAIN
In 't aanzicht dorst hoonen,
Door Mui ter te zijn!

F. VAN A K E N .

Krelis aen Klaartje, na gedane wapenoeffening.

Wijs: *Kloris, die mijn hartje roost.*

Klaartje, lieve gulle meid,
'k Zag uwe oogjens op mij staaren;
Toen we, op 't Veld, daar bezig waaren,
 Hebt ge een' kus mij toegezeid. -
 'k Zal, daar ik van liefde brand,
Steeds met ijver exerceeren,
Daag'lijks meer en meerder leeren;
 Klaartje, 'k min het Vaderland. -

'k Zal voor u, mijn Engelin!
Voor u, en de Vrijheid sneven;
Of met u in vrijheid leeven:
Klaartje, zie, hoe 'k u bemin!
Wist ik, dat gij anders dagt,
'k Zou u liever nog verlaaten,
U geheel mijn leven haten,
Eer 'k mijn' burger-plicht verachtt'. -

* * *

Als barbaren onze stulp,
Onverhoeds, eens kwamen naad'ren,
'k Vloog, met onze grijze Vad'ren,
Elken dorping te hulp:
'k Zou dat Rot, met eigen hand,
Dan den dolk in 't harte steeken;
'k Zou het hals en beenen breeken:
'k Leev, of sterv voor 't Vaderland! -

'k Ben bereid, in allen nood,
Als een dapper held, te strijden;
Ik zal geen gevaer vermijden;
'k Vrees voor kogels, kruid, noch lood:
'k Waak voor onzen braven Schout;
'k Waak voor huis, en vee, en akker.
Mij, en elken medemakker,
Is dit werk wel toevertrouwd. -

* * *

Weg met kaatsbaan, kolv, en bal;
'k Heb meer lust in 't exerceeren:
Daag'lijks zal ik meerder leeren.
Och, mijn Meisje, kon ik 't al!
Klaartje liev, laat ons, hier op,
Eens te saam' een glaasjen drinken,
Op 's Lands welzijn hartlijk klinken:
'k Waag daar voor mijn boeren-kop! -

Laat vrij Teun, en Jaap, en Piet,
Met de Wapenoeff'ning spotten!
'k Stoor mij niet aan zulke zotten!
Die domkoppen weeten niet,
Hoe zij, door het blinkend goud,
En mooi praaten, zijn bedrogen;
Zij zien niet uit eigene oogen,
Denken niet om zelfs-behoud. -

* * *

Zij gelooven, in dien staat,
Zoo genaamde Prinsgezinden,
Die, en Vorst, en Volk verblinden,
Uit vloekwaardige eigenbaat. -
Neen, mijn Klaartje! 'k lach daar om;
Ik zal nooit mijn' plicht verzaken;
Ik zal voor 's Lands Vad'ren waken:
Vrijheid roert bij ons de trom. -

Klaartje, kom nog eenen zoen,
En dan weêr aan 't exerceeren!
Daag'lijks wil ik meerder leeren,
Als de brave Steêlui doen. -
Kom, de snaphaan in de hand!
'k Ben reeds hier, mijn Rotgezellen!
Laat ons t'saam' ons leven stellen
Voor de Meisjens en voor 't Land. -

P. DE NOY.

Aan de manhafte vaderlandlievende stedelingen.

Wijs: *Hoor, Kees, mijn Vrijer.*

Hoort, Stedelingen!
Wij, van het Platte Land,
Willen ook zingen,
Schoon op een' boerschen trant,
En toonen u daar meê,
Dat wij, als gij in steê,
Geen Heerschzucht kunnen lijden,
ô Neen: dus zingt men meê,
'Veel liever strijden!

Veel brave Boeren
Zijn willig en bereid,
't Geweer te voeren,
Den Dwingeland ten spijt:
Men wil, met hart en hand,
Voor 't lieve Vaderland,
Veel eer den snaphaan dragen,
Dan, door een' Dwingeland,
Ons laten plagen.

* * *

Geen lasse zielen,
Hoe zeer hun loosheid loert,
En ze om ons krielen,
Door Heerschzucht aangevoerd,
Doen ons dien sieren moed,
Dien elk, voor goed en bloed,
Heeft opgevat, ooit derven:
ô Neen, men wil, met moed,
Veel liever sterven.

M1r

Zou men dan wijven,
Met kind'ren, vee en huis,
Slechts laten drijven,
Ten prooij van 't woest gespuis?
Hen laten in den nood,
Van alle hulp ontbloot?
Wij zullen dat niet lijden:
Veel liever, tot den dood
Manhaftig strijden.

* * *

Veel jonge Lieden
Begeren, dat geen Maagd,
Zal leed geschieden:
Neen, roept men onversaagd,
Zoo ooit zoo'n waardig pand
Mogt worden aangerand,
Door 's vijands wreede guiten,
Moet onze sterke hand,
Hun woeden stuiten.

Zoo dat veel Boeren,
Volvaardig zijn bereid,
't Geweer te voeren,
Te vliegen naar den strijd.
Elk hunner toont daar meê,
Dat wij als gij in Steê
Geen Heersch - zucht kunnen lijden:
ô Neen; wij willen meê
Veel liever strijden.

PIETER DE LANGE.

Hasaertswoude.

Aan de vaderlandsche dichters.

Wijs: *Quand j'etois dans mon jeune age.*

Grijpt naar't speeltuig, Zangchoraalen;
Tokkelt uw verheeven lier:
Vrijheid moete op 't heerlijkst praalen,
Door uw kunst, en eed'len zwier!
Neêrland geeft u stof tot zingen,
Lang gefolterd, lang gedrukt:
Kunstmin zal naar d'eerprijs dingen,
Daar haar hand u loov'ren plukt.

Zingt de glorie der Bataaven;
Zingt, in keurig maatgevang,
Hoe, zij recht en vrijheid staaven,
Waaken voor hun waar belang;
Hoe de twistharpijen vluchten,
Als ons hart voor Vrijheid gloeit;
Wat zij van ons wraakzwaard duchten,
Als de Heerschzucht ligt geboeid!

* * *

Hoe een drom van siere helden,
Die, door eed'le drist bezielde,
Aan de Muitzucht paalen stelden,
Voor geen' ijs'ren scepter knielt;
Hoe, in kommer-volle dagen,
Nog 't grootmoedig Bato's hart,
Bij de felste bliksemslagen,
Slavernij en kluisters tart!

Zingt van scherpgewette dolken:
't Harnasch, dat den Vrijman siert,
Grootste steun van vrije volken;
Zingt, hoe Vrijheid zeegeviert!
Vrijheid moet den scepter voeren;
Eeuwig heerschen op haar' thron!
Geen gedrocht moet haar beloeren!
Elk vlecht haar een glorie kroon!

* * *

Eeuwig moete uw dichtaêr vloeijen,
Daar der helden roem u wekt!
Eeuwig moet ge, o Dichtkunst, bloeijem
Als gij hun tot glorie strekt.
Zingt dan, zingt dan, Zangchoraalen;
Tokkelt uw verheeven lier:
Vrijheid zal op 't heerlijkst praalen,
Door uw kunst, en eed'len zwier!

P.B.

Togt-zang.

Wijs: *Vous, qui toujours suivés mes traces.*

Wij, die aan Vrijheid graag verpanden
Al 't bloed, dat ons door de ad'ren vliet,
Wij nemen thans 't geweer in handen,
En trekken uit, waar de eer 't gebied. *ter.*

* * *

Geen Dwing'landij kan ons doen beven,
Of schoon ze op ons haar bliksems schiet.
Wij wagen, willig, goed en leven,
Wanneer 't ons 't heil van 't Land gebiedt. *ter.*

Ook 't woest geweld van Meutelingen
Wekt ons de minste vreeze niet:
Wij zullen ras hunn' moedwil dwingen,
Zoo 't slechts der Vad'ren stem gebiedt. *ter:*

* * *

Geen roofgespuis van snoô Barbaren,
Hoe wreed het ook uit de oogen ziet,
Zal immer onzen moed vervaren;
Wij volgen steeds, wat de eer gebiedt. *ter:*

* * *

Wee, wie naar Hollands val durft trachten!
Wie ook voor vreemde krijgsmacht vlied',
Wij zullen ze aan de grenzen wachten,
Zoo 't ooit de nood van 't Land gebiedt, *ter:*

Geen onweer, storm, of regenvlagen,
Geen sneeuw, of hagel deert ons iet:
De winter zelfs geeft zomerdagen,
Wanneer ons de eer den togt gebiedt. *ter.*

* * *

Geen doodvrees zal ons ooit doen bukken:
Neen, vrije zielen vreezen niet.
Wij willen, roemrijk, lauren plukken,
Of sneuv'len, zoo zulks de eer gebiedt. *ter.*

* * *

Vaart wel; vaart wel dan, dierb're panden!
Ons afzijn bare u geen verdriet!
Uw heil gaf ons het staal in handen:
Wij gaan slechts, waar 't uw heil gebiedt. *ter.*

PIETER VAN SCHELLE.